

JAMIYAT TARAQQIYOTIDA IJTIMOIIY FALSAFASINING INSONPARVARLIK FUNKSIYASINING ROLI

Usmanova Shohsanam., Igamberdiyev Doniyorjon., Ulashova Oydin.,
Xusanova Sadoqat., Xudoyberganova Shaxnoza

Andijon davlat pedagogika instituti

Maqola haqida ma'lumot
Qabul qilingan: 02.06.2024
Qayta qabul : 10.06.2024
Saytda mavjud : 12.06.2024

Muallif (lar)
Sh.Usmanova
D. Igamberdiyev
O.Ulashova
S.Xusanova
Sh.Xudoyberganova

Muallif bilan aloqa

ulashova@gmail.com

© Sh.Usmanova va boshqalar

UNIVERSAL xalqaro ilmiy jurnal

Ochiq ma'lumotlar:

<https://universaljurnal.uz/index.php/jurnal>

Maxfiylik bayonoti

Materialni istalgan vosita yoki formatda nusxalash va qayta tarqatish hamda maqoladan to'g'ri iqtibos keltirish va litsenziyasini ko'rsatish sharti bilan istalgan maqsadda foydalanish mumkin.

Annotatsiya. Ijtimoiy falsafa — falsafa fanining jamiyat va uning taraqqiyoti qonuniyatlarini o'rganuvchi sohasi. Ijtimoiy falsafa insonlarning amaliy faoliyati va ular o'rtasidagi ijtimoiy munosabatlarni ham tahlil qiladi. Insonlar turli faoliyatlari jarayonida o'z hayotlari uchun zarur bo'lgan moddiy va ma'naviy ne'matlarni, ijtimoiy muhitni yaratadilar va bu jarayonda o'zaro turli munosabatlar o'rnatadilar. Anglaganingizdek, ushbu maqolada ijtimoiy falsafa xususida so'z yuritildi.

Kalit so'zlar: ijtimoiy falsafa , jamiyat , ong-tafakkur, taraqqiyot

Аннотация. Социальная философия – наука о философии, обществе и его развитии. Область изучения права. Социальная философия – это практическая деятельность людей. И анализирует социальные отношения между ними. Люди разные материальное и духовное, необходимое для их жизни в процессе их деятельности они создают блага, социальную среду и в этом процессе отличаются друг от друга Они устанавливают отношения. Как вы понимаете, эта статья — социальная философия. Обсуждалось.

Ключевые слова: социальная философия, общество, сознание, развитие.

Abstract. Annotation: Social philosophy is the science of philosophy, society and its development the field of study of laws. Social philosophy is the practical activity of people and analyzes the social relations between them. People are different material and spiritual necessary for their lives in the course of their activities they create benefits, social environment, and in this process, they are different from each other they establish relations. As you understand, this article is social philosophy Was discussed.

Key words: social philosophy, society, consciousness, development.

Mamlakatimiz fuqarolarida tafakkur erkinligi shakllanib bormoqda. Yurtimizda sodir bo'layotgan yaratuvchanlik tafakkur bilan uzviy bog'liq hodisadir. Mamlakat hayotini demokratlashtirish jarayoni qanchalik kengaysa va chuqurlashsa, fuqarolarimiz falsafiy iqtidoriga bo'lgan talab shuncha oshib boradi. SHuning uchun ham falsafa ilmi yoshlarga ham o'rta yoshlilarga ham, katta yoshdagilarga ham bab-barobar suv bilan havodek zarur bo'lgan hayotiy ehtiyojdir. Bu ilm o'zining tabiatiga ko'ra chegara bilmaydi. Mazkur chegara bilmas ilmni egallashning mohiyatini bilmaslikdan bilishga, bilishdan komillikka tomon yo'naltirilgan faoliyat tashkil qiladi. Falsafa ilmi milliy, ayni vaqtda umuminsoniy qadriyatdir. Mazkur qadriyat inson o'zini o'zi inson sifatida tanigan kunidan boshlab takomillashib, rivojlanib, chuqurlashib, murakkablashib, ilmiylashib va tobora insoniylashib borayotgan fandır. Falsafa nihoyatda qadimiy fandır. Olam va odamlar o'rtasidagi munosabatlar, inson qadri va umrning mazmuni, dunyodagi o'zgarishlar, o'zaro aloqadorlik va bog'liqlik hamda taraqqiyotning umumiy qonuniyatlari falsafaning asosiy mavzulari hisoblanadi. Falsafa esa — barcha fanlar rivojlanishiga asos bo'ladigan va ulardan oziqlanadigan, ayni paytda ularning rivojlanish yo'llarini belgilab beradigan umuminsoniy va universal fan. U qadim zamonlardayoq «barcha ilmlarning otasi» deb ta'riflangan. Uning hayotiyliigi xalq tabiatiga, turmush va tafakkur tarziga nechoqli mos ekani,

jamiyat manfaatlari va ezgu intilishlarini qay darajada aks ettira olishiga bog'liq. Falsafiy mulohaza yuritish, fikrlash inson tabiatiga xos, demak, uning o'zi kabi qadimiydir. U olam va uning yashashi, rivojlanishi va taraqqiyoti, hayot va inson, umrning mohiyati, borliq va yo'qlik kabi ko'plab muammolar haqida bahs yuritadigan fandır.

Falsafaning jamiyatdagi ahamiyati – falsafa insoniyat tarixiy taraqqiyoti davomida yaratilgan ma'naviy madaniyatning bir qismi bo'lib, insonning o'zi va borliq to'g'risidagi bir butun dunyoqarashi tizimidan iboratdir. Falsafa inson muammosini o'zining asosiy o'rganish mavzusi hisoblab, uning o'ziga, borliqqa munosabatini falsafaning bosh masalasi deb qaraydi. Shu sababli uning asosiy maqsadi ham inson manfaatlariga xizmat qilishdan iboratdir.

Hozirgi dunyoda falsafaning ahamiyati. Bugungi kunda, tezliklar va yuksak texnologiyalar asrida falsafa kerakmi, u eskirgani yo'qmi? Uzluksiz axborot oqimi va surunkali vaqt tanqisligi sharoitida muayyan bilim falsafani siqib chiqarmaydimi? Bunday savollar mutlaqo o'rinlidir, lekin ularga javobni hayotning o'zi beradi, u hozirgi zamon odami oldiga ko'p sonli, shu jumladan, ilgari hech qachon mavjud bo'lmagan, butunlay yangi falsafiy muammolarni qo'yadi.

Jahon hamjamiyati III ming yillikning boshlanishini, biosfera holati va yerda hayotning davom etishi uchun o'z javobgarligini tobora teranroq anglagan holda qarshi oldi. Ayni shu sababli insonning barkamol rivojlanishi, odamlar, xalqlar o'rtasida, shuningdek, jamiyat va tabiat o'rtasida insoniy, yaxshi qo'shnichilik munosabatlarini o'rnatish masalalari azaliy falsafiy mavzular bilan bir qatorda falsafiy tadqiqotlarda birinchi o'ringa chiqmoqda. Shu munosabat bilan faylasuflar, avvalo, yer yuzida ta'limning holati va rivojlanish darajasidan qattiq tashvishda ekanliklarini bildirmoqdalar. Ko'pgina faylasuflar fikriga ko'ra, hozirgi muammolarning aksariyati zahirida aynan qoniqsiz ta'lim va lozim darajadagi tarbiyaning yo'qligi yotadi. O'zbekiston

Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 72-Sessiyasida quyidagi takliflarni bildirib o'tgan. "BMT Bosh Assambleyasining "Ma'rifat va diniy bag'rikenglik" deb nomlangan maxsus rezolyusiyasini qabul qilish, Bu hujjatning asosiy maqsadi – barchaning ta'lim olish huquqini ta'minlashga, savodsizlik va jaholatga barham berishga ko'maklashishdan iborat"1. Bu muammolarni yechishda falsafa ham o'z rolini o'ynashi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Tulenov J. Jamiyat falsafasi. Oltinchi bo'lim – T., 2001 yil.
2. Krapivenskiy S.E. Sotsialnaya filosofiya. Moskva "Vlados" 1998.
3. Barulin V.S. Sotsialnaya filosofiya. Moskva "FAIR-PRESS", 1999
4. Shavkatovna, U. S. (2022). ZAMONAVIY TA'LIM MUXITIDA TALABALARDA ILMIY DUNYOQARASHNI SHAKLLANTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 2(2), 136-139.
5. Usmanova, S. (2022). TALABALARDA ILMIY DUNYOQARASHNI SHAKLLANTIRISHDA AKSILOGIK PEDAGOGIKADAN SAMARALI FOYDALANISH. Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences, 1(7), 121-123.
6. Usmanova, S. (2022). Talabalarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda pedagogik aksiologiyani ahamiyati. Евразийский журнал академических исследований, 2(10), 51-55